Prima instanță: Judecătoria Căușeni (sediul Central) judecătorul Colun Svetlana
Dosarul nr. 3a-1267/23
2-23145585-02-3a-24102023

D E C I Z I E

25 octombrie 2023 mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Veronica Negru
Judecătorii Ecaterina Palanciuc și Ina Dutca
Grefier Ana Roșu

examinând în ședință publică apelul declarat de ***** ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 16 octombrie 2023, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de ***** ***** împotriva ***** și ***** cu privire la anularea actelor administrative – Hotărîrea nr.10 CECES Ermoclia nr.32/10 cu privire la înregistrarea concurentului electoral Țurcan Mihail, desemnat din partea Partidului Politic ***** și *****

c o n s t a t ă:

Circumstanțele cauzei:

1. La data de 12 octombrie 2023, PP ***** a depus în instanța de judecată acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Ștefan Vodă ***** și Consiliului Electoral de Circumscripție Sătească Ermoclia *****/10 cu privire la anularea actelor administrative.
2. În motivarea acţiunii, reclamantul a indicat că, la data de 05.10.2023, CECES Ermoclia nr.32/10, prin Hotărârea nr.10 din 05.10.2023 a înregistrat în calitate de concurent electoral la funcţia de primar în sat. ***** pe *****candidat din partea Partidului Politic *****.
3. Menționează că, la data de 06.10.2023, Radu Barna, în calitate de reprezentant al concurentului electoral PP ***** în CECER nr.32 Ştefan Vodă, în baza art. 16 alin. (2) lit. d) Cod Electoral, a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea Hotărârii nr.10 din 05.10.2023 emisă de CECES Ermoclia nr.32/10 privind înregistrarea concurentului electoral din partea Partidului Politic *****.
4. Relatează că, la data de 07.10.2023, CECES Ermoclia, prin Hotărârea nr.14 din 07.10.2023, a trimis spre examinare contestația depusă către CECER Ştefan Vodă *****, invocând că, nu este de competenta sa, iar la data de 08.10.2023,

***** prin poștă electronică, a comunicat răspunsul la contestație, atașând Hotărârea 13/8 din 07.10.2023, prin care a respins cererea prealabilă.

5. Susține că, drept temei pentru respingerea contestației a constituit scrisoarea CEC- 8/3132 din 04.10.2023, în care nu se regăsește *****printre persoanele private de dreptul de a ocupa funcţie de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă, iar conform pct.2 din Hotărârea enunțată supra, contestația poate fi depusă în decurs de 3 zile de la data adoptării, prin depunerea cererii prealabile la Comisia Electorala Centrală.
6. În acest context, menționează că, la data de 09.10.2023, a fost depusă contestație la Hotărârea 13/8 din 07.10.2023, emisă de ***** prin care a fost respinsă cererea prealabilă, adresată Comisiei Electorale Centrale, prin intermediul reprezentantului Andrian Olesea, care a acţionat în baza procurii.
7. Invocă reclamantul că, la data de 10.10.2023 Comisia Electorală Centrală prin scrisoarea CEC 8/3215 din 10.10.2023, a informat despre faptul că, conform art.91 alin.(3) Cod Electoral, legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum şi acţiunile/inacţiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior.
8. Remarcă că, după respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluții pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv.
9. Precizează că, la 16.12.2019, în adresa lui ***** a fost emis Actul de constatare *****prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese şi prin care ultimul a fost decăzut din dreptul de a exercita o funcţie publică sau o funcţie de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, din data încetării mandatului înainte de termen.
10. Atrage atenția că, prin Decizia Curţii Supreme de Justiţie din 12 octombrie 2022, s-a respins recursul depus de *****fiind menținută Decizia Curţii de Apel Chişinău, prin care actul administrativ contestat a fost declarat legal. Prin urmare la etapa actuală există un act definitiv, prin care ***** este decăzut din dreptul de a ocupa funcţii publice şi funcţii de demnitate publică.
11. Ţinând cont de faptul că, concurentul electoral pentru a putea fi înregistrat trebuie să semneze declarația conform Anexei nr. 9 la Regulamentul privind particularitățile de desemnare şi înregistrare a candidaților la alegerile locale, aprobat prin Hotărârea nr. 1103/2023, precum că în privința acestuia nu au fost emise acte de constatare, rămase definitive referitoare la încălcarea regimului juridic al declarării averii şi a intereselor personale (diferență substanțială), regimului juridic al incompatibilităților, conflictelor de interese, restricțiilor şi limitărilor, acte care nu sunt prescrise, se constată că, cet.***** a depus declarații false, or, în cererea prealabilă depusă, a fost anexat Actul de

constatare al Agenţiei Naţionale de Integritate şi Hotărârea Curţii Supreme de Justiţie prin care Actul de constatare întocmit de ANI a rămas definitiv.

12. Cu referire la prevederile art.23 privind răspunderea pentru încălcarea Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor persoanele, subliniază reclamantul că, (6) Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3) - (5) este decăzut din dreptul de a mai excita o funcție publică și/sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor elective, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, iar conform art.27 din Legea 436/2006 privind administrarea publică locală, (1) Confirmarea legalității alegerii primarului și validarea mandatului acestuia se fac în condițiile Codului electoral. (3) În caz de invalidare a mandatului de primar, se organizează alegeri în condițiile Codului electoral. Conform art.16 alin. (2) Cod Electoral, restricții privind exercitarea drepturilor electorale le au: d) persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă. Organele electorale sânt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne. Conform Regulamentului cu privire la procedura de confirmare a legalităţii alegerilor, validarea şi atribuirea mandatelor de primar şi de consilier aprobat prin Hotărârea CEC nr.1104/2023 în vigoare 25.07.2023, pct.24 Mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de: b) stabilire, prin act de constatare rămas definitiv al Autorităţii Naţionale de Integritate, a emiterii / adoptării de către acesta a unui act administrativ, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terţe a unui act juridic, a luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.
13. Punctează că, CECES Ermoclia nr.32/10 şi CECER ***** Ştefan Vodă, ignoră Hotărârea judecătorească prin care un act emis de ANI a rămas definitiv, or, din prisma celor expuse, cet. ***** nu poate accede într-o nouă funcţie de demnitate publică, iar validarea unui nou mandat este imposibil atât din prisma legislaţiei electorale, cât şi a Legii cu privire la declararea averii si intereselor personale. La etapa actuală concurentul electoral ***** este suspendat din funcţie de primar, ţinând cont că, până acum mandatul lui nu a fost ridicat de instanţa de judecată, el va înceta de drept o dată cu validarea mandatului unui nou primar în urma alegerilor locale generale din 05.11.2023. Dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului în cazul în care există acte de constatare rămase definitive referitoare la încălcarea regimului juridic al declarării averii şi

a intereselor personale (diferență substanțială), regimului juridic al incompatibilităților, conflictelor de interese, restricțiilor şi limitărilor, acte care nu sânt prescrise.

14. Astfel, în cazul în care, ***** va câştiga aceste alegeri, mandatul de primar obţinut în anul 2019 va înceta, respectiv nu va putea ocupa următorii 3 ani o funcție de demnitate publică, iar noul lui mandat nu va putea fi validat, iar în cazul declanșării alegerilor locale noi, *****va continua să-și exercite funcția de primar, va putea iarăși să fie înregistrat în calitate de concurent electoral, or mandatul primarului încetează odată cu validarea mandatului unui alt primar.
15. Cere reclamantul PP ***** repunerea în termen de atac, anularea Hotărârii nr.10 CECES Ermoclia nr.32/10 din 05.10.2023 cu privire la înregistrarea concurentului electoral Ţurcan Mihail, desemnat din partea ***** *****, anularea Hotărârii nr.13/8 din 07.10.2023 CECER Ștefan Vodă *****.
16. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, a fost atras în calitate de terț, Țurcan Mihail.

Poziția instanței de fond:

17. Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 16 octombrie 2023, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de PP ***** împotriva ***** și Consiliului Electoral de Circumscripție Sătească Ermoclia *****/10, terț *****cu privire la anularea actelor administrative.

Solicitările apelantului:

18. Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la data de 16 octombrie 2022, PP ***** a depus apel nemotivat, iar la data de 24 octombrie 2023, a fost depus apelul motivat, prin care apelantul a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea integrală a acțiunii depuse.

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a cererii de apel:

19. Art. 236 Cod administrativ prevede expres că, instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2); f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.
20. Conform art.231 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

21. Art.232 Cod administrativ prevede că, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, *dacă legea nu stabileşte un termen mai mic*. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.
22. Totodată, Colegiul precizează că, potrivit dispozițiilor art.95 alin.(1) Cod electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).
23. Consecvent, Colegiul reține că, apelul depus de PP *****, a fost depus în interiorul termenului legal prevăzut în acest sens de legislator, conține motivarea temeiurilor de fapt și de drept pe care apelantul își întemeiază solicitările.
24. În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art.233; 236; 241 Cod Administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

Argumentele părților în instanța de apel:

25. Prin cererea de apel înaintată, apelantul PP ***** a reiterat poziția expusă prin acțiunea în contencios administrativ, indicând că, instanța de fond eronat a concluzionat asupra netemeiniciei revendicărilor formulate în acțiune, făcând referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume prevederile art. 3 din Protocolul nr.1 la Convenție, prin care se consacră principiul fundamental într-un regim politic cu adevărat democratic și are o importanță fundamentală în sistemul Convenției.
26. Invocă că, rolul statului, în calitate de ultim garant al pluralismului, implică adoptarea de măsuri pentru a organiza alegerile democratice în condiții egale care asigură libera exprimare a opiniei poporului privind alegerea corpului legislativ.
27. Notează că, art. 38 din Constituția RM, consfințește dreptul de vot și de a fi ales - garantat cetățenilor Republicii Moldova, în condițiile legii. Drepturile stipulate în acest articol, fac parte din drepturile politice ale cetățenilor Republicii Moldova și au ca obiect de reglementare participarea cetățenilor la guvernare, prin alegeri libere, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

28. Punctează că, Pactul internațional cu privire la Drepturile civile și politice din 16.12.1966,la care se face referire în art.4 din Constituție, prevede că, orice cetățean are dreptul și trebuie să aibă posibilitatea fără nici o discriminare și fără restricții rezonabile, de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal și egal și cu scrutin secret, asigurând exprimarea liberă a voinței alegătorului.
29. Subliniază că, prevederile constituționale sânt în concordanță cu standardele internaționale în general recunoscute și obligatorii pentru state în materia alegerilor.
30. La caz, misiunea Comisiei Electorale Centrale și a organelor subordonate este de a crea și organiza condiții optime și egale pentru exercitarea de către cetățenii acestei țări a dreptului constituțional de a alege și a fi ales în cadrul alegerilor libere și corecte, inclusiv și la alegerile locale generale din data de 05 noiembrie 2023.
31. Cu referire la prevederile art. 15 Cod electoral, menționează că, dreptul de a fi aleși îl au cetățenii Republicii Moldova cu drept de vot care întrunesc condițiile prevăzute de prezentul cod.
32. Indică că, potrivit art. 68 Cod electoral, pentru înregistrarea în calitate de concurent electoral, partidele politice, blocurile electorale, candidații independenți sau candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova, prezintă, cel târziu cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor, Comisiei Electorale Centrale sau consiliilor electorale de circumscripție următoarele documente: i) hotărârea/decizia, confirmată prin procesul-verbal sau..., ii)…. iii) declarația candidatului pe propria răspundere, prin care confirmă că: - nu cade sub incidența restricțiilor stabilite la art. 16 alin. (2) lit. c) și d); - în privința sa nu au fost emise acte de constatare rămase definitive, referitoare la regimul declarării averilor și intereselor personale, la stările de incompatibilitate și la confiscarea averii nejustificate, acte care nu sunt prescrise.
33. Astfel, învederează că, prin Actul de constatare ANI nr.133112 din16.12.2019, s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin care se decade ***** din dreptul de a exercita o funcție publică sau de delimitate publică pe o perioada de 3 ani, iar prin Decizia Curții Supreme de Justiție din12.10.2022 a fost respins recursul depus de *****menținându-se Decizia Curții de Apel Chișinău, prin care actul administrativ contestat a fost declarat legal.
34. Prin urmare, la etapa actuală, există un act definitiv, prin care ***** este decăzut din dreptul de a ocupa funcții publice și funcții de demnitate publică.
35. Subliniază apelantul că, Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.1991/2010, prevede că, funcția de primar este o funcție de demnitate publică.
36. Susține că, Comisia Electorală a Circumscripției Electorale Sătești Ermoclia

*****110 la data de 05.10.2023, prin Hotărârea nr. 10, a înregistrat în calitate de concurent electoral la funcția de primar în sat. ***** pe *****din partea Partidului Politic *****, încălcând cerințele art.68 alin.(11) Cod Electoral, care stabilește că, în cazul existenței restricțiilor prevăzute la alin.(1) lit. f), va refuza înregistrarea acestuia și întrucât ***** a făcut o declarație falsă pe propria răspundere, potrivit căreia ultimul cade sub incidența restricțiilor stabilite în art.16 alin.(2) lit. c),d), în privința sa fiind emise Acte de constatare rămase definitive referitoare la regimul juridic al declarării conflictelor de interese, acest fapt contrazice hotărârile ANI și cele judecătorești, menționate mai sus.

37. În ordinea de idei descrisă supra, menționează apelantul că, potrivit art.16 alin.(2) lit. d) Cod Electoral, nu pot fi alese, persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă. Organele electorale sânt informate despre existenta interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.
38. Opinează că, faptul dat, lezează grav drepturile tuturor contra-candidaților din această localitate, care de fapt sânt în drept să fie asigurați de o concurență egală, echitabilă și justificată în această campanie electorală, fiind un drept garantat de Constituția RM.
39. Mai mult, concurentul electoral ***** putea să-și realizeze dreptul său de a fi ales, doar în condițiile legii - Codului Electoral, prevederile căruia au fost încălcate, abuzând de drepturile acordate și ducând CECE în eroare.
40. Fiind notificați despre cererea de apel înaintată de PP *****, avocatul Andrei Grigorița, în interesele terțului ***** la data de 25 octombrie 2023 a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. Menționează că, în cererea de apel nu au fost indicate careva alte argumente în susținerea poziției PP PAS, instanța de fond dându-le deja o apreciere corespunzătoare.
41. Consideră că, hotărârea Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 16 octombrie 2023, este una legală, întemeiată, bazată pe cercetarea deplină a probelor, inclusiv pe cercetarea completă a cadrului legal, normele legale fiind coroborate corect.
42. Subliniază că, instanța de fond corect a reținut faptul că, prin răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. CEC8/3132 din 04.10.2023, adresat Consiliilor Electorale de Circumscripție, s-a demonstrat că, *****nu era inclus în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, fiind luat în calcul și răspunsul Autorității Naționale de Integritate nr. 07/7715 din 09.10.2023, potrivit căruia se confirmă faptul că, *****nu are interdicția de a candida pentru funcția de primar.
43. Reieșind din pretențiile acțiunii, constată că, deși reclamantul solicită anularea înregistrării lui *****la alegerile locale în funcția de primar, din cuprinsul

acțiunii nu se regăsește niciun argument din care să rezulte că, reclamantului/apelant i s-ar îngrădi careva drepturi, or, PP ***** nu este destinatar al actului administrativ contestat și nici nu este lezat în drepturile sale. De asemenea, reclamantul nu a revendicat încălcarea unui potențial drept al său prin prisma art. 11 Cod administrativ, motiv pentru care acțiunea este una inadmisibilă.

44. Totodată, relevă că, deși se solicită anularea actului administrativ privind înregistrarea concurentului electoral Țurcan Mihail, în acțiune se invocă aspecte ce țin de validarea ulterioară a mandatului, în cazul în care *****ar câștiga alegerile locale pentru funcția de primar, aspecte ce denotă în principal controlul legalității alegerilor locale și validare a mandatului de către instanța de judecată, motiv pentru care solicitările reclamantului nu sânt argumentate și justificate, fiind prematur formulate.
45. Învederează că, prin răspunsul Autorității Naționale de Integritate nr.07/7715 din 09.10.2023, se confirmă faptul că, *****nu are interdicția de a candida pentru funcția de primar și prin urmare, cererea de apel urmează a fi respinsă ca nefondată. Or, în ipoteza admiterii acțiunii și excluderea lui *****din cadrul alegerilor locale, s-ar aduce o ingerință gravă în sfera drepturilor protejate și garantate prin Constituția Republicii Moldova, precizând în acest context că, în privința lui Țurcan Mihail, nu există o hotărâre judecătorească definitivă, care ar avea ca obiect încetarea înainte de termen a mandatului de primar.
46. Mai indică că, apelantul interpretează eronat aplicabilitatea art.16 alin.(2) lit.d) Cod electoral, pe motiv că ar exista un Act definitiv al Autorității Naționale de Integritate, or aplicarea unei interdicții prin act administrativ al ANI, care se află în curs de executare, nu trebuie confundată cu aplicarea interdicției prin hotărâre judecătorească definitivă de a ocupa funcții de răspundere conform art. 16 alin. (2) lit. d) Cod electoral.
47. Intimații Comisia Electorală a Circumscripției Electorale Raionale nr.32 Ștefan Vodă și Comisia Electorală a Circumscripției Electorale Sătești Ermoclia *****/10, fiind notificați despre depunerea apelului și dreptul de a depune referință, nu au făcut uz de dreptul procedural.
48. În ședința de judecată, reprezentantul apelantului PP *****, Qatrawi Ersilia a pledat pentru admiterea cererii de apel și a solicitat admiterea acesteia, pe motivele de fapt și de drept invocate.
49. Reprezentantul intimatului Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Ștefan Vodă nr.32, Munteanu Aliona și reprezentantul intimatului Consiliul Electoral de Circumscripție Sătească Ermoclia nr.32/10, Șargarovschi Svetlana, în ședința de judecată au solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat și menținerea hotărârii primei instanțe.
50. Reprezentantul terțului Țurcan Mihail, avocatul Grigorița Andrei și terțul *****au pledat pentru respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de

fond.

Aprecierea instanței de apel:

51. Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, studiind materialele cauzei și analizând argumentele apelului prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelul admisibil, însă neîntemeiat, acesta urmând a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.
52. Conform art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.
53. Conform art.231 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.
54. Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară.
55. Subsecvent, instanța de apel accentuează că, conform recomandărilor Avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești se invocă că o motivație și o analiză clară, sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
56. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, menționează că art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabil, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de ar putea exercita un eficient control judiciar. Or, hotărârile motivate urmăresc scopului de a demonstra părților că acestea au fost auzite, și, astfel, să contribuie la o acceptare mai ușoară de către aceștia a deciziei (a se vedea cauza CtEDO Ruiz Torija contra Spaniei).
57. Totodată, art. 238 din Codul administrativ, prevede că, în procedura de apel nu pot fi prezentate probe noi decât dacă un participant la proces dovedește că a fost în imposibilitate să le prezinte în procedura de examinare în fond și instanța de apel le admite printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs. Instanța de

apel este în drept să solicite din oficiu probe noi, în măsura în care le consideră necesare pentru justa soluționare a cauzei.

58. Conform art.231 alin.(2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap.II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.
59. Art.194 alin.(1) Cod administrativ, prevede că, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept
60. În conformitate cu art. 225 alin. (1)-(2) Cod administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.
61. În acest sens, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond a elucidat şi constatat pe deplin circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.
62. Instanța de apel remarcă că, potrivit art.1 alin.(1) Cod administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sânt emise în temeiul legii și nu contravin ei.
63. În acord cu reglementările legale statuate la art.3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.
64. În conformitate cu art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

65. În concordanță cu art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.
66. În accepțiunea art. 21 Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.
67. În temeiul art.22 din Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.
68. În corespundere cu art. 39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.
69. Conform art.219 alin.(1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.
70. În corespundere cu art.206 Cod Administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).
71. Conform art. 207 alin.(1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se

declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

72. În sensul articolului 220 alin.(1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87-93.
73. Conform art.93 Cod administrativ, (1) fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. (2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. (3) Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale
74. Art.194 alin. (1) Cod administrativ, prevede că, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.
75. Astfel, în cadrul dezbaterilor judiciare atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a constatat că, la data de 05.10.2023 Consiliul Electoral al Circumscripției Sătești Ermoclia nr.32/10 a emis Hotărârea nr.10 cu privire la cererea de înregistrare a lui Țurcan Mihail, în calitate de candidat la funcția de primar, desemnat de către Partidul Social Democrat European, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului în Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Sătești Ermoclia nr.32/10, conform căreia l-a înregistrat pe *****în calitate de candidat la funcția de primar din partea Partidului Social Democrat European pentru alegerile locale din 05 noiembrie 2023.
76. Potrivit pct. 2 al Hotărârii enunțate supra, în caz de dezacord, hotărârea poate fi contestată în decurs de 3 zile de la data adoptării prin depunerea cererii prealabile la organul electoral ierarhic superior.
77. Art.208 alin.(1) Cod administrativ, prevede că, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.
78. În acest context, ne fiind de acord cu Hotărârea nr.10 din 05.10.2023, la data de 06.10.2023, reprezentantul PP ”PAS” în CECER ***** Ștefan Vodă, Dnul Bîrna Radu, a contestat-o cu cerere prealabilă, prin care a solicitat CECES Ermoclia *****/10 în regim de urgență revizuirea hotărârii cu privire la înregistrarea concurentului electoral *****în scopul evitării încălcării legislației electorale și comunicarea detaliilor cu privire la data și ora înregistrării acestuia.
79. La data de 07.10.2023, Consiliul Electoral de Circumscripție Sătească Ermoclia *****/10 a emis Hotărârea nr. 14 cu privire la contestația nr. 02 din 06.10.2023 a d-lui Radu Bîrnă, reprezentantul PP ”PAS” în CECER nr.32 Ștefan Vodă, în cadrul alegerilor locale din 05.11.2023, prin care contestația (cererea prealabilă) și materialele anexate, s-au transmis spre examinare conform competenței CECE raionale nr.32 Ștefan Vodă.

80. Tot la data de 07.10.2023, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Ștefan Vodă *****, a emis Hotărârea nr.13/8 privind examinarea cererii prealabile (contestației) cu privire la revizuirea hotărârii CECES Ermoclia nr.32/10 cu privire la înregistrarea concurentului electoral Țurcan Mihail, prin care s-a respins integral contestația (cererea prealabilă) din 06 octombrie 2023, depusă de către Dl Bîrna Radu, reprezentantul PP ***** în Consiliul electoral al circumscripției electorale sătești Ermoclia *****/10, ca fiind neîntemeiată.
81. Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ.
82. Conform art.209 alin.(1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

83. În temeiul art.91 alin.(2) - (4) Codul electoral, contestaţiile depuse în condiţiile prezentului cod se examinează de către organele electorale, respectându-se ierarhia acestora. În cazurile stabilite de prezentul cod, precum şi de alte acte normative, contestaţiile se examinează de către alte organe (autorităţi) în limita competenţelor atribuite. În sensul alin.(2), legalitatea actelor administrative ale organului electoral emitent, precum şi acţiunile/inacţiunile acestuia se contestă direct la organul electoral ierarhic superior. După respectarea procedurii prealabile, decizia organului electoral emitent, după caz, decizia organului electoral ierarhic superior în partea adoptării unei noi soluţii pe marginea cererii prealabile se contestă direct în instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află organul electoral respectiv. (3^1)Prin derogare de la prevederile alin.(2) şi (3) din prezentul articol, în cazul depunerii unor contestaţii cu privire la deciziile organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art.68 alin.(5^1), nu este necesară respectarea procedurii prealabile. Contestațiile prevăzute la alin.(1) lit.b) se depun la organul electoral care a înregistrat, a acreditat sau a confirmat ori urmează să înregistreze, să acrediteze sau să confirme subiecţii electorali ale căror acţiuni/inacţiuni se contestă. Deciziile organului electoral pe marginea acestor contestaţii se contestă în condiţiile alin.(3).
84. În concordanță cu reglementările înserate la art.95 alin. (1) Cod Electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8)

Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

85. Totodată, instanța de apel relevă că, conform prevederilor înserate la art. 96 alin. (1), (2), (3) Cod Electoral, fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate și este responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate. Obligația de a confirma respectarea termenului de depunere a contestației în condițiile art. 95 revine contestatarului. În cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe.
86. Colegiul punctează că, în sensul normei juridice prevăzute expres la art. 94 alin. (1) Cod Electoral, în calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art.27 lit. g).
87. Astfel, legiuitorul la art.94 alin.(1) Cod Electoral, a prevăzut exhaustiv subiecții, care pot depune contestații în instanța de judecată, de unde și rezidă dreptul vătămat al reclamantului.
88. Totodată, conform art.98 alin.(1) pct.1) și alin.(2) Cod electoral, în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanţele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează judecătoriile în primă instanţă soluţionează contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile. Acţiunea în contencios administrativ înaintată la instanţa de judecată competentă se examinează în conformitate cu prevederile prezentului cod şi ale Codului administrativ
89. Drept urmare, PP ***** s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată împotriva ***** și ***** solicitând anularea Hotărârii nr. 10 CECES Ermoclia nr.32/10 din 05.10.2023 cu privire la înregistrarea concurentului electoral Ţurcan Mihail, desemnat din partea ***** *****, anularea Hotărârii nr.13/8 din 07.10.2023 ***** care prin hotărârea supusă apelului, a fost respinsă, ca neîntemeiată.
90. Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, examinând conținutul hotărârii primei instanțe cu materialele dosarului, stabilește că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, corespund circumstanțelor de fapt.
91. Cu referire la caz, Colegiul atestă că, revendicările reclamantului/apelant au fost bazate pe Actul de constatare nr.133/12 din 06.12.2019, emis de către Inspectoratul de Integritate al Autorității Naționale de Integritate al Republicii

Moldova, prin care s-a constatat că, Țurcan Mihail, exercitând funcția de primar al sat. Ermoclia, r-l Ștefan Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, iar la pct. 3 al acestui Act, s-a indicat că, Țurcan Mihail, se decade din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe o perioadă de 3 ani, din data încetării înainte de termen a mandatului, iar potrivit pct.4 al Actului de constatare specificat supra, s-a indicat că, se înscrie, Țurcan Mihail, după încetarea înainte de termen a mandatului, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

92. În acest context instanța de apel reține că, Actul de constatare nr.133/12 din 06.12.2019, a fost constatat de către Țurcan Mihail, iar prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 01 martie 2021, acțiunea în contencios administrativ depusă de *****împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr. 133/12 din 06.12.2019, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, fiind menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021.
93. Iar prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 12 octombrie 2022, s-a respins recursul depus de Țurcan Mihail, fiind menținută Decizia Curții de Apel Chișinău din 13.10.2021.
94. Totodată, Colegiul reține notează că, la data de 27.10.2022, Autoritatea Națională de Integritate a depus în instanța de judecată, în contencios administrativ acțiune împotriva lui Țurcan Mihail, cu privire la încetarea înainte de termen a mandatului de primar, care la momentul actual, a fost transmisă de către Judecătoria Căușeni (sediul Central) Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.43 alin.(2) lit. f) CPC, pentru soluționarea cererii depuse de către avocatul Grigorița Andrei, în interesele pârâtului *****cu privire la eventuala strămutare a cauzei.
95. Sub acest aspect, Colegiul învederează că, Autoritatea Națională de Integritate a depus acțiune în instanța de judecată împotriva lui *****cu privire la încetarea înainte de termen a mandatului de primar la data de 27.10.2022, care la momentul actul nu are un act judecătoresc definitiv.
96. Colegiul menționează că, potrivit art.16 alin.(2) lit.d) Cod Electoral, nu pot fi alese persoanele private de dreptul de a ocupa funcții de răspundere prin hotărâre judecătorească definitivă. Organele electorale sânt informate despre existența interdicției de către Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate și/sau de către Ministerul Afacerilor Interne.
97. Subsecvent, instanța de apel menționează că, în acord cu art. 39 alin. (1) al Legii nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la

contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. (3) Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia. (4) Din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru: a) încasarea în folosul statului a prejudiciilor cauzate și a beneficiilor obținute în urma actului administrativ, actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile, restricțiile și limitările; sau b) declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

98. În virtutea art.7 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea solicită conducerii organizaţiei publice sau a autorităţii responsabile de numirea în funcţie a subiectului declarării tragerea la răspundere disciplinară a persoanei care a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ori, după caz, dispunerea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.
99. În temeiul art.19 lit. f) al Legii nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, inspectorii de integritate desfăşoară următoarele activităţi: sesizează organizația publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese.
100. În acord cu art. 39 alin. (2) al Legii nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, Autoritatea Națională de Integritate, în situația constatării încălcării regimului juridic al conflictului de interese, sesizează în termen de cel mult 5 zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare, autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului

declarării în vederea încetării mandatului.

101. Reieșind din conținutul normelor citate supra, Colegiul reiterează opinia primei instanțe, potrivit căreia, instanța de contencios administrativ nu poate fi chemată să realizeze calitatea de autoritate responsabilă de numirea în funcție a primarului, în vederea dispunerii încetării mandatului.
102. Totodată, Colegiul punctează că, conform normei juridice prevăzute la art. 173 alin. (1) Cod Electoral, candidatul pentru funcția de primar se consideră ales dacă a întrunit mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor care au participat la votare.
103. Respectiv, funcția de primar este una electivă, ultimul fiind considerat ales ca urmare a obținerii mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor care au participat la votare.
104. În temeiul art. 7 alin. (1) al Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, mandatul alesului local este incompatibil cu: a) exercitarea altei funcții de demnitate publică; b) calitatea de funcţionar public în oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat; c) calitatea de funcţionar public, de angajat în subdiviziunile autorităţilor administraţiei publice locale (aparatul preşedintelui raionului, primării, primărie şi preturile mun. Chişinău, direcţii, secţii şi alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei şi ale Comitetului executiv a Găgăuziei; d) calitatea de şef, de şef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcţii) în structurile subordonate autorităţilor publice locale (instituţii publice, servicii, întreprinderi municipale); e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28.12.2006 privind administraţia publică locală.
105. În acord cu art.8 alin.(1) al Legii nr.768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcţia incompatibilă cu mandatul deţinut sau îşi va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariţia incompatibilităţii. (3) Primarul, în cazul când se află într-o stare de incompatibilitate prevăzută de lege, este revocat din funcţie fără efectuarea unui referendum local, în baza hotărârii judecătoreşti definitive. Procedura de revocare este iniţiată de către oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, din proprie iniţiativă sau la cererea persoanelor interesate, inclusiv la sesizarea Autorității Naţionale de Integritate.
106. În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că, în conformitate cu art.23 alin.(6) al Legii nr.133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcţie potrivit prevederilor alin. (3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcţie publică și/sau o funcţie de demnitate publică, cu excepţia funcţiilor elective, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcţia publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă

persoana a ocupat o funcţie electivă, ea nu mai poate ocupa aceeaşi funcţie pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului.

107. Astfel, reieșind din conținutul Actului de constatare, la care face referire reclamantul/apelant în susținerea poziției sale, *****urma a fi decăzut din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe o perioadă de 3 ani, din data încetării înainte de termen de mandatului, iar potrivit pct.4 al Actului de constatare, s-a decis înscrierea lui Țurcan Mihail, după încetarea înainte de termen a mandatului, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.
108. Totodată, Colegiul constată că, potrivit Răspunsului nr. CEC-8/3132 din 04.10.2023 emis de Comisia Electorală Centrală, adresat Consiliilor Electorale de Circumscripție, se denotă cert și indubitabil că, la situația din 04.10.2023, *****nu era inclus în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.
109. În acest context Colegiul reține că, potrivit Răspunsului Autorității Naționale de Integritate a Republicii Moldova nr. 07/7715 din 09.10.2023, adresat lui Țurcan Mihail, ultimului i s-a comunicat că, dânsul nu are interdicția de a candida la o funcție publică sau funcție de demnitate publică.
110. Astfel, contrar argumentelor menționate de apelantă, Colegiul notează că, potrivit art.28 al.(2) al Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, mandatul de primar încetează înainte de termen în cazurile prevăzute la art.5 al.(8) din Legea nr.768/2000 privind statutul alesului local, care stabilește exhaustiv temeiurile încetării înainte de termen a mandatului de primar.
111. Tot odată, potrivit art.23 al.(6) al Legii nr.133/2016 subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor al.(3)-(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică și/sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor efective pe o perioadă de 3 ani, de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție efectivă, ea nu mai poate ocupa aceiași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului.
112. În acest context Colegiul subliniază că, prevederile legii menționate condiționează decăderea din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică pentru 3 ani de la eliberarea sau destituirea din funcție.
113. Astfel pentru a putea aplica interdicția de a candida la un nou mandat de primar, este nevoie ca persoanei să-i fi fost încetat mandatul – eliberare sau destituire din funcție în condițiile al.(3)-(5) al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.
114. Distinct de cele relatate Colegiul menționează că, inițial prin Hotărârea CECE Ștefan Vodă nr.32 din 03 octombrie 2023, cererea lui *****u a fost respinsă,

iar în urma parvenirii scrisorii CEC -8/3132 din 4 octombrie 2023, în temeiul art.37 lit.f), q) Cod Electoral, C*****a abrogat *****

115. Pe cale de consecință, Colegiul consideră că, instanța de fond corect și just a apreciat ca fiind neîntemeiate revendicările reclamantului PP ***** privind anularea Hotărârii nr.10 CECES Ermoclia nr.32/10 cu privire la înregistrarea concurentului electoral Țurcan Mihail, desemnat din partea Partidului Politic ***** și a Hotărârii nr.13/8 din 07.10.2023 ***** reclamantul/apelant eșuând probarea temeiniciei pretențiilor sale, prevederile art.16 alin. (2) Cod Electoral ne fiind aplicabile la caz, iar actele contestate sânt emise cu stricta respectare a prevederilor legii, ne fiind stabilite temeiuri de anulare a acestora.
116. Având în vedere cele menționate supra, instanța de apel nu poate reține argumentele apelantului, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material cu aprecierea juridică cuvenită a probelor. Or, analizând conținutul hotărârii contestate, Completul judiciar reține că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând referire la normele de drept material și procedural, dându-se o apreciere probelor prezentate de către părți, fiind determinate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciind corect caracterul raportului juridic dintre părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară astfel constatându-se legalitatea hotărârii primei instanțe în întregul ei.
117. Din considerentele enunțate, completul specializat concluzionează că prima instanța a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristice raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic, creând participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.
118. În asemenea circumstanțe, instanța de apel conchide că, prima instanța just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii n-a fost stabilit în instanța de apel. Or, simpla nemulțumire a părților de soluția adoptată de instanțele inferioare, nu poate constitui motiv de admiterea a cererii de apel, dacă nu este invocat sau dacă din conținutul apelului nu se întrezărește vreunul din temeiurile de apel expres prevăzute de lege, iar prin prisma jurisprudenței CtEDO, apelul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

119. Luând în considerație cele menționate supra și având în vedere că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, aplicând și interpretând corect normele legale, iar cererea de apel declarată de ***** ***** este neîntemeiată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de ***** ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 16 octombrie 2023.
120. În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de ***** ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Central) din 16 octombrie 2023.

Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele ședinței,
judecătorul Veronica Negru

Judecătorii Ecaterina Palanciuc

Ina Dutca